

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/3/2022
Identifikačné číslo spisu: 8116221703
Dátum vydania rozhodnutia: 15.12.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8116221703.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne S. P., bývajúcej v F., O. XX, právne zastúpenej Advokátska kancelária Juristi s.r.o., so sídlom v Košiciach, Krivá 3, proti žalovanému J. D., bývajúcemu v F., Y. XXX/XX, právne zastúpenému JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom so sídlom vo Vranove nad Topľou, Kalinčiakova 10, o určení vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C/239/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. mája 2021 sp. zn. 20Co/6/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 20. mája 2021 sp. zn. 20Co/6/2020 vo výroku I., v časti v ktorej potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku I. a rozsudok Okresného súdu Prešov z 25. septembra 2019, č.k. 17C/239/2016-336 vo výroku I., ktorým žalobu žalobkyne zamietol, z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) rozsudkom z 25. septembra 2019 č.k. 17C/239/2016-336 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia vlastníckeho práva k objektu, a to nehnuteľnosti nachádzajúci sa v katastrálnom území Š.R. L., zapísanej na LV č. XXX ako budova technickej vybavenosti, súp. č. XXX stojacej na parcele č. XXXX/X elektrorozvodňa - stanica trafa (výrok I). Zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 17C/239/2016-152 z 25. októbra 2017 a uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 17C/242/2016-43 z 13. decembra 2016 (výrok II). Žalovanému ako úspešnej strane (§ 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku ďalej len „CSP“) priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III).

1.1. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa na preukázanie svojho vlastníckeho práva k vyššie špecifikovanej nehnuteľnosti neunesla dôkazné bremeno (bližšie viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2010 sp. zn. 5Obo/52/2010), pričom ňou predloženú zmluvu o vyporiadaní majetkového podielu zo 16. júna 1993, uzatvorenú medzi žalobkyňou a družstvom AGRICOLA v Šarišských Bohdanovciach, ako hodnoverný dôkaz na preukázanie vlastníckeho práva nevyhodnotil. Predmetná zmluva nebola medzi zainteresovanými stranami jednak

úradne overená a navyše žalobkyňa spornú nehnuteľnosť nikdy neužívala, 24 rokov nejavila o ňu záujem, nesprávala sa ako vlastníčka. Na druhej strane okresný súd posúdil nadobúdaci titul právneho predchodcu žalovaného (pôvodne žalovanej F. P.; ďalej aj „pôvodná žalovaná“) ako vierohodný, majúci za následok vznik vlastníckeho práva. Pôvodná žalovaná predložila súdu nielen notársku zápisnicu č. N 368/2016 NZ 21686/2016, ktorou nadobudla spornú nehnuteľnosť, ale aj kúpnu zmluvu z 28. apríla 2006, ktorú podpísala s prevodcom A. J. Š., predmetom ktorej bol prevod spornej nehnuteľnosti. Pôvodná žalovaná sa k nej správala ako vlastníčka, vykonávala všetky oprávnenia vlastníka k tejto nehnuteľnosti. O uvedenom svedčí aj listina, ktorou požiadala obec Šarišské Bohdanovce v roku 2006 o vydanie súpisného čísla, pričom obec jej vyhovel, dňa 26. júna 2006 vydala rozhodnutie o určenie súpisného čísla XXX pre nehnuteľnosť elektrorozvodňa - zariadenie tarifa na parc. č. XXXX/X. Nehnuteľnosť si dala zapísať na list vlastníctva, zamerať ju, o čom predložila geometrický plán vyhotovený Š. F., úradne overený Správou katastra Prešov dňa 12. júla 2006 pod č. XXX/X, predmetom ktorého bolo zameranie tejto stavby nachádzajúcej sa na parc. č. XXXX/X k zápisu do katastra nehnuteľnosti. Žiadosťou zo 6. júla 2006 F. P. požiadala Slovenský pozemkový fond o prenájom pozemkov nachádzajúcich sa pod spornou nehnuteľnosťou, keďže právny vzťah na liste vlastníctva k nim vysporiadaný nebol. Okresnému súdu zo strany žalovaného a pôvodne žalovanej boli predložené tiež listiny adresované Východoslovenskej energetike, ktorými požiadali o vypracovanie projektovej dokumentácie na zameranie nehnuteľnosti, na jej napojenie ako aj na úkony spojené s technickou kolaudáciou. Za daného stavu súd prvej inštancie vec uzatvoril tak, že žalobkyňa od roku 1993 nepreukázala, že javila záujem o spornú nehnuteľnosť o jej údržbu, renováciu. Pokiaľ aj sama spochybňovala nadobúdaci titul pôvodnej žalovanej F. P., ktorá v roku 2006 nehnuteľnosť nadobudla od A. Š.X., sama nepreukázala, že nehnuteľnosť bola vo vlastníctve družstva AGRICOLA v Šarišských Bohdanovciach, od ktorej ju mala nadobudnúť a navyše ani nestotožnila, či nehnuteľnosť spomínaná v článku 4 bod 3 a 4 predmetnej dohody, je totožná s nehnuteľnosťou zapísanou na LV č. XXX. V úplnom závere okresný súd uviedol, že princíp dobrej viery, chrániaci účastníkov v súkromnoprávných vzťahoch je jedným z kľúčových prejavov princípov právnej istoty, odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istý svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (porovnaj aj R 14/2009). Na základe uvedených dôvodov preto žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol.

1.2. Pokiaľ žalobkyňa navrhla vo veci ešte vykonať dôkazy vypočutím svedka G.. J. ako aj A. Š., týmto návrhom na doplnenie dokazovania súd prvej inštancie nevyhovel, či už preto, lebo výsluch svedka G.. J. sa nepodarilo zabezpečiť, resp. z dôvodu nehospodárne vykonaného dôkazu (A. J. Š.Á.). Výsluch svedka A. Š. by neozrejmil otázku vlastníckeho práva žalobkyne k predmetnej nehnuteľnosti. S poukazom na to, že v spore boli vydané neodkladné opatrenia bližšie uvedené vo výroku II. rozsudku okresného súdu, súd prvej inštancie v súlade s citovanými ustanoveniami CSP rozhodol zároveň ex offio o zrušení nariadených neodkladných opatrení.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 20. mája 2021 sp. zn. 20Co/6/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Vo výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie; na zdôraznenie správnosti dôvodov rozhodnutia okresného súdu uviedol, že podstatou sporu bolo vyriešenie otázky, či sa žalobkyne podarilo uniesť dôkazné bremeno, že jej vlastnícky patrí vec - nehnuteľnosť. V uvedenom smere však dôkaznými prostriedkami, ktoré predložila, svoje tvrdenia (vlastnícke právo) nepreukázala, čo správne konštatoval okresný súd. Pokiaľ ide odvolacie námietky žalobkyne, odvolací súd poukázal na výpoveď svedka G.. J., ktorý uviedol, že od apríla 2001 do júla 2005 bol likvidátorom spoločnosti POLNOPOD poľnohospodárske podielnícke družstvo Šarišské Bohdanovce v likvidácii. Spoločnosť v rámci majetkov vlastnila aj trafostanicu vedenú v účtovníctve pod položkou stavby, inv. č. R. XXX. Objekt - stavba trafostanice bol od vzniku spoločnosti súčasťou areálu avšak nebol zapísaný v katastri nehnuteľnosti. Pri likvidácii spoločnosti bola predmetná trafostanica predaná kúpnu zmluvou v roku 2003 pánovi A. J. Š.V., bytom F. XX, F.. V čase predaja bola vedená v majetku spoločnosti bez prihlásenia a uplatňovania si nároku tretích osôb (viď č.l. 131

spisu). Keďže v danom prípade žalobkyňa okrem dohody o vyporiadaní vlastníctva s D. R., v ktorom nie je presne špecifikovaný predmet sporu, tiež zmluvy o vyporiadaní majetkového podielu, ktorá obsahuje v bode IV ods. 3 a IV ods. 4 označenie predmetu sporu (avšak v zmluve nie sú podpisy notárom overené) a výsluchu manžela inými dôkaznými prostriedkami svoje vlastnícke právo nepreukázala, pričom na druhej strane žalovaný poskytol súdu dostatočné dôkazné prostriedky na preukázanie svojho vlastníckeho práva, súd prvej inštancie správne žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol. Konštatoval pritom, že ak žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, nemôže legitímne očakávať úspech v konaní. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania odvolací súd zrušil, pretože okresný súd sa pri rozhodovaní o trovách konania nezaoberal možným použitím ustanovenia § 257 CSP v zmysle ktorého, aj úspešnej strane z dôvodov existencie dôvodoch hodných osobitného zreteľa nemusí byť priznaná náhrada trov konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, teda tým, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietanú vadu zmätočnosti konkrétne videla v tom, že jej odvolací súd nedal dostatočnú odpoveď na ňou vznesené námietky v podanom odvolaní, ktorými sa snažila preukázať, že v prípade spornej nehnuteľnosti ide v skutočnosti o dva samostatné objekty a to „elektrozvodňu“ a „trafostanicu“. Žalobkyňa už v prvoinštančnom konaní na preukázanie uvedenej skutočnosti navrhla vykonať dôkaz v súlade s § 211 CSP a to ohľadku na mieste samom, avšak okresný súd vykonanie dôkazu síce neodmietol, no napriek tomu ho nevykonal. Odvolací súd sa s predmetnou námietkou žalobkyne žiadnym spôsobom nevysporiadal, rovnako tak sa nevysporiadal riadne s tým, komu v danom prípade svedčí nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva (bod 13), že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ani vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva, avšak tento záver odvolací súd nijako relevantne neodôvodnil. Na základe uvedenej argumentácie dovolateľka vyslovila presvedčenie, že napadnutý rozsudok je v rozpore s právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čím sa jej odňala možnosť vnímať rozhodnutia ako logicky pochopiteľný celok a súčasne aj možnosť náležite, skutkovo a právne argumentovať proti tomuto rozhodnutiu súdu. Dovolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok zrušil a taktiež aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a súčasne tiež dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože jej nedal dostatočnú odpoveď na ňou vznesené námietky, s ktorými sa riadne nevysporiadal, a to aj preto lebo nevykonal ňou navrhnutý dôkaz - ohliadku na mieste samom.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

14. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve

na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 CSP), s to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29.4.1993, II. ÚS 410/06).

15. Vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) najvyšší súd ustálil, že podľa názoru dovolateľky, k zásahu do jej práva na spravodlivý proces došlo v prvom rade postupom súdov nižších inštancií tým, že nevykonali ňou navrhovaný dôkaz ohľadku na mieste samom, ktorou chcela preukázať, že v prípade spornej nehnuteľnosti ide v skutočnosti o dva samostatné objekty a to „elektrorozvodňu“ a „trafostanicu“ (podanou žalobou sa domáhala určenia vlastníckeho práva k elektrorozvodni - pozn. dovolacieho súdu). Aj v dôsledku uvedenej vady sa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu stalo nepreskúmateľné.

16. Z obsahu preskúmaného spisu dovolací súd zistil, že žalobkyňa v zmysle záverov pojednávania konaného dňa 15. apríla 2019 (č.l. 303 a nasl. spisu) oznámila súdu (podaním z 29. apríla 2019) v zmysle jeho pokynu ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Okrem iných navrhla aj vykonanie ohliadky, čo odôvodnila tým, že všetky doposiaľ vykonané dôkazy sa vzťahujú na „trafostanicu“, pričom v konaní ide o „elektrorozvodňu“.

17.1. Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku ohľadom žalobkyňou navrhovaných dôkazov uviedol, že ich nepovažoval za potrebné vykonať, konkrétne vypočuť G.. J., ako aj A.. Š., preto návrh na vypočutie týchto svedkov na pojednávaní konanom dňa 25. septembra 2019 v celom rozsahu zamietol (č.l. 332 a nasl. spisu), či už nemožnosť zabezpečiť účasť svedka alebo pre nehospodárnosť/nadbytočnosť (bližšie vid' bod 46. až 48. rozsudku súdu prvej inštancie). Osobitne k nevykonaniu žalobkyňou navrhovanej ohliadky sa okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia nevyjadril.

17.2. S uvedenými závermi okresného súdu a odôvodnením nevykonania žalobkyňou navrhovaného dokazovania sa stotožnil aj odvolací súd. V bode 13. svojho rozhodnutia, uviedol, že „nepochybne ohliadka nehnuteľnosti, výsluch E.. J.C. (preukazujúci vlastníctvo žalovanej) a kópie žiadosti o udelenie súpisného čísla, ako dôkazné prostriedky, bremeno dôkazu, efektívne naplniť nemohla“.

18. Procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/neveráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (vid' rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2021, sp. zn. 5Cdo/107/2019).

18.1. Aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú, medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (vid' Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2019 sp. zn. II. ÚS 168/2019, zdroj:

ustavnysud.sk; uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 29/2019).

19. V sporoch o určenie vlastníckeho práva je nevyhnutné jasne, určito identifikovať predmet konania tak, aby prípadné určujúce rozhodnutie súdu bolo vykonateľné a súd musí mať tiež jasnú predstavu o čom koná; preto bolo podľa názoru dovolacieho súdu povinnosťou súdov nižších inštancií ohľadku na mieste samom vykonať, aby bolo dostatočne ustálené/zrejmé o akú „spornú nehnuteľnosť“ v danej veci ide.

20. Najvyšší súd po preskúmaní rozhodnutí súdov nižších inštancií konštatuje, že dovolacia námietka žalobkyne týkajúca sa prípustnosti a aj dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je opodstatnená. Procesný postup súdov nižších inštancií, ktorým odmietli vykonať ňou navrhovaný dôkaz - ohľadku na mieste samom, mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu veci z hľadiska tvrdení žalobkyne. Nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústavy“) (pozri III. ÚS 332/09). V takomto prípade by prichádzalo do úvahy aj vyslovenie porušenia základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 3 ústavy, keďže nevykonanie účastníkom konania navrhovaného dôkazu by ho oproti druhému účastníkovi konania znevýhodňovalo. Bolo povinnosťou súdov vykonať potrebné dokazovanie na účely dôsledného posúdenia tvrdení žalobkyne, že v prípade spornej nehnuteľnosti ide v skutočnosti o dva samostatné objekty a to elektrorozvodňu a trafostanicu.

21. Dovolací súd na základe vyššie uvedených záverov napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

22. Pokiaľ ide o potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu vo vzťahu k výroku súdu prvej inštancie, ktorým zrušil neodkladné opatrenie nariadené uzneseniami Okresného súdu Prešov (viď bod 1. tohto rozhodnutia), tento podľa názoru dovolacieho súdu nebol podaným dovolaním dotknutý, hoci dovolateľka koncipovala svoje dovolanie tak, že napáda rozhodnutie odvolacieho súdu „v celom rozsahu“. Z obsahu jej dovolanie ale vyplýva, že k predmetnému výroku sa vôbec nezmieňuje, neuvádza k nemu žiadne skutočnosti.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.